

VIETNAM
LISTED COMPANY
AWARDS

TỔNG QUAN VÀ NHỮNG THAY ĐỔI BỘ TIÊU CHÍ GIẢI QUẢN TRỊ CÔNG TY DNNY VIỆT NAM 2020

NHỮNG ĐIỂM MỚI TRONG TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ

Tổng quan

Năm 2020 sẽ đánh dấu năm thứ ba Quản trị công ty được đưa lên thành một nội dung đánh giá quan trọng trong Giải thưởng DN Niêm yết Việt Nam, cho thấy quản trị công ty là một trong những tiêu chí quan trọng hàng đầu đặt nền tảng cho sự phát triển bền vững của doanh nghiệp. Dựa trên mục tiêu nâng dần chất lượng QTCT DNNY Việt Nam hướng đến đáp ứng các chuẩn mực quản trị công ty tiên bộ của thế giới, sau hai năm đầu giữ nguyên tiêu chí đánh giá, các tiêu chí đánh giá QTCT bắt đầu được nâng lên trong năm đánh giá thứ ba này (năm 2020) với nguyên tắc chung là hướng đến các thực hành quản trị công ty quan trọng, thiết yếu, tiệm cận với thông lệ quản trị tốt tại Việt Nam, và trong khu vực, trên thế giới.

Về phương pháp đánh giá:

Để đảm bảo quá trình cải thiện QTCT là liên tục và bền vững, phương pháp đánh giá QTCT sẽ được giữ ổn định qua các năm. Cụ thể, nguồn thông tin đánh giá dựa vào các tài liệu công bố của công ty về QTCT đã thực hiện trong năm tài chính 2019, và trong mùa đại hội cổ đông 2020, cũng như các báo cáo khác về tình hình hoạt động, quản trị của công ty tính đến giữa tháng 6/2020.

Về cấu trúc bộ tiêu chí:

Bộ tiêu chí đánh giá quản trị công ty giữ cấu trúc 2 cấp, trong đó cấp 1 là các thực hành QTCT căn bản:

- Các tiêu chí mang tính tuân thủ: được đúc kết từ các qui định luật pháp của Việt Nam về QTCT, cập nhật các qui định mới đi vào hiệu lực của Luật DN 2014 và các qui định QTCT có liên quan.
- Các tiêu chí mang tính thông lệ: được chọn lựa từ Bộ nguyên tắc QTCT Việt Nam ban hành năm 2019, các chuẩn mực QTCT quốc tế do G20/OECD, bộ tiêu chí đánh giá QTCT khu vực ASEAN.

Cấp 2 bao gồm các thực hành QTCT đáng được ghi nhận và khích lệ đặc biệt, cũng như những vi phạm quản trị trọng yếu cần được ngăn ngừa.

Những thay đổi này đòi hỏi DNNY phải giữ được các thực hành QTCT tốt đã xây dựng trước đây, đồng thời chuẩn bị các qui trình, để đáp ứng các qui định QTCT cao hơn.

Về những đổi mới trong bộ tiêu chí:

Một phần lớn các câu hỏi trong bộ tiêu chí cũ được kế thừa giữ lại, tuy nhiên trong quá trình đánh giá sẽ có yêu cầu cao hơn về mức độ công bố thông tin của DN: thông tin phải công bố chi tiết hơn, để đảm bảo các thông tin này đầy đủ, rõ ràng, không mâu thuẫn, giúp cổ đông và công chúng có thể nắm bắt tốt hơn về tình hình hoạt động, và quản trị của doanh nghiệp, giúp cổ đông kịp thời ra các quyết định biểu quyết tại đại hội, cũng như các quyết định đầu tư.

Một tỉ lệ khoảng hơn 15% các tiêu chí cũ đã được DN đáp ứng rất tốt sẽ được thay bằng các tiêu chí mới thách thức hơn đối với DNNY, gắn sát với qui định luật pháp QTCT mới có hiệu lực. Ngoài ra, các tiêu chí mới còn được xây dựng từ các nguyên tắc qui định trong Bộ nguyên tắc QTCT Việt Nam, Bộ tiêu chí đánh giá QTCT của khu vực ASEAN, và các nguyên tắc QTCT của G20/OECD.

Tiếp đến, các khía cạnh đã được doanh nghiệp thực hiện tốt trong 2 năm đánh giá trước sẽ được chuyển thành các yêu cầu bắt buộc, nếu DN vi phạm sẽ nhận điểm trừ. Cụ thể sẽ có một tỉ lệ khoảng 6% các câu hỏi cũ có mức độ đáp ứng tốt của DN sẽ chuyển trạng thái từ câu hỏi đáp ứng hoặc không đáp ứng, sang câu hỏi có điểm trừ nếu không thực hiện tốt.

Tỉ trọng điểm của phần Tuân thủ luật vẫn giữ nguyên là 70%, phần Thông lệ vẫn giữ nguyên là 30%. Tuy nhiên mức độ thách thức của các tiêu chuẩn Tuân thủ và Thông lệ sẽ cao hơn năm 2019.

Với hiệu chỉnh này, sẽ có nhiều câu hỏi cộng và trừ điểm hơn ở Cấp 2. Cụ thể số câu hỏi ở cấp 2 đã tăng từ 8 câu lên 15 câu hỏi. Do vậy doanh nghiệp tiến bộ cũng có nhiều cơ hội có điểm cao hơn, và doanh nghiệp có vi phạm QTCT có khả năng nhận nhiều điểm trừ hơn. Điểm cấp 2 nằm trong khoảng [-30, +10]. Do vậy DN thực hiện tốt nhất có thể đạt điểm 110 (cao hơn so với điểm 104 của thẻ điểm năm 2019). Tuy nhiên mức điểm trừ cũng tăng lên so với năm 2019, DN có thể bị trừ 30 điểm so với mức trừ chỉ 18 điểm ở năm 2019.

Tương tự các năm trước, căn cứ xây dựng Bộ tiêu chí đánh giá năm 2020 được dựa trên các qui định mới có hiệu lực về quản trị công ty tại Việt Nam và có tham khảo thêm những nguyên tắc của Bộ nguyên tắc quản trị công ty của G20/OECD cũng như các tiêu chí đánh giá Thẻ điểm quản trị công ty của khu vực ASEAN. Điểm mới là năm 2020 bộ tiêu chí đánh giá sẽ tiếp thu các tiêu chí có từ Bộ nguyên tắc QTCT đã được ban hành năm 2019 cho DNNY Việt Nam.

Bộ tiêu chí đánh giá năm 2020 sẽ có bổ sung những câu hỏi mới, thể hiện các nguyên tắc QTCT tốt tại VN, tập trung vào tất cả các lĩnh vực quản trị công ty, nhấn mạnh thêm các *khía cạnh quản trị tốt hướng đến phát triển bền vững*, và các khía cạnh *đánh giá vai trò và trách nhiệm của HĐQT*.

Khuyến nghị:

Để thực hiện tốt QTCT, DN có thể tham khảo báo cáo đánh giá chi tiết tình hình thực thi QTCT năm 2018 và 2019, đảm bảo đáp ứng tốt tất cả các tiêu chí đã có trong bộ tiêu chí 2019. Đồng thời để có thể nâng cao chất lượng QTCT tại DN mình, DN cần tham khảo Bộ nguyên tắc QTCT DNNY Việt Nam ban hành 2019, Bộ tiêu chí đánh giá QTCT khu vực ASEAN năm 2019.

QT tốt cần đảm bảo đáp ứng yêu cầu của tất cả cổ đông, không riêng gì cổ đông lớn, cổ đông nội bộ, do vậy công ty cần lưu ý tăng cường công bố thông tin, trình bày cụ thể, rõ ràng các thông tin về tình hình QTCT của DN, đảm bảo trang thông tin điện tử là kênh truyền thông hiệu quả nhất đến cổ đông, đảm bảo tất cả các tài liệu liên quan đến QTCT được công bố đầy đủ và kịp thời về những thực hành QTCT đang được thực hiện tại DN.

GIỚI THIỆU BỘ CÂU HỎI NĂM 2020

NỘI DUNG BỘ CÂU HỎI	SỐ TIÊU CHÍ	ĐIỂM TỐI ĐA
CÂU HỎI CẤP 1:		
Phân loại theo tính chất Tuân thủ/Thông lệ		
<i>Mang tính tuân thủ</i>	29	70
<i>Mang tính thông lệ tốt</i>	35	30
Phân loại theo Nguyên tắc quản trị công ty của OECD		
<i>A - Quyền cổ đông và Đối xử công bằng giữa các cổ đông</i>	13	Không có trọng số tiêu phân
<i>B – Vai trò các bên hữu quan</i>	10	
<i>C – Công bố và minh bạch</i>	11	
<i>D – Vai trò, trách nhiệm HĐQT</i>	30	
Tổng cộng Cấp 1	64	100
CÂU HỎI CẤP 2:		
Câu cộng điểm	5	+10
Câu trừ điểm	10	-30
Tổng cộng Cấp 2	15	[-30, +10]
TỔNG CỘNG THỂ ĐIỂM	79	110

Chi tiết một số khía cạnh mới của bộ tiêu chí đánh giá QTCT năm 2020.

Bên cạnh 63% số câu hỏi được giữ nguyên từ phiên bản cũ, có hơn 22% số câu được yêu cầu cao hơn về chất lượng công bố thông tin, và 15% số câu được thêm mới. Các chi tiết yêu cầu cao hơn về chất lượng công bố thông tin và thực thi QTCT có thể được tóm gọn như sau:

Yêu cầu chi trả cổ tức đúng hạn (6 tháng) của DN được đặt ra cao hơn, theo đó bộ tiêu chí không chấm cho trường hợp trả muộn hơn 6 tháng như trước đây dù DN có cung cấp nguyên nhân giải thích.

Tài liệu công bố đại hội cần đầy đủ theo đúng danh mục các tài liệu chuẩn trong bộ tài liệu cổ đông mới đạt yêu cầu, công bố đúng thời điểm, công bố bằng tiếng Anh. Tổ chức công tác bỏ phiếu biểu quyết tại đại hội cần áp dụng các công nghệ hiện đại đảm bảo kết quả bầu chọn được thống kê chính xác, cũng như cho phép cổ đông không có điều kiện tham dự đại hội do ở xa cũng vẫn có thể thực hiện quyền của mình thông qua các phương tiện biểu quyết từ xa (tài khoản cổ đông, thư điện tử đảm bảo..).

Các yêu cầu cũng chặt hơn đối với việc công bố biên bản đại hội. Chất lượng thông tin của biên bản cần được đầu tư nhiều hơn. Chi tiết phần hỏi đáp của cổ đông cần được ghi nhận chi tiết với câu hỏi và các câu trả lời được nêu rõ ràng. Nội dung hỏi đáp của cổ đông là một trong những phiên thảo luận hữu ích tại đại hội cần được DN chú ý công bố thông tin cho công chúng.

Cổ đông cần được biết chi tiết các hoạt động tại đại hội đã diễn ra như thế nào. Thành phần ban lãnh đạo tham dự đại hội gồm những ai, các thành viên nào của HĐQT, và Ban điều hành đã tham dự đại hội.

Ngoài ra công ty có thể đảm bảo quyền cổ đông nước ngoài tốt hơn bằng cách thực hiện công bố biên bản đại hội bằng tiếng Anh.

Quyền cổ đông còn được các DN chú ý thông qua việc DN tham gia các hội nghị tiếp xúc nhà đầu tư, các chương trình gặp gỡ chủ động tiếp cận nhà đầu tư tại các hội chợ nhà đầu tư. Ngoài ra bộ phận quan hệ nhà đầu tư cần trở nên gần gũi hơn với nhà đầu tư, thông tin liên hệ của cán bộ phụ trách và bộ phận quan hệ nhà đầu tư cần được công bố rõ ràng trên website để nhà đầu tư có thể sử dụng khi cần giải đáp các thắc mắc hoặc gửi ý kiến góp ý.

Báo cáo trách nhiệm xã hội của DN trước đây thực hiện sơ sài, thông tin công bố có các đầu mục nhưng khi đọc vào nội dung thì các nội dung cung cấp không hữu ích, không thể hiện được các hoạt động cụ thể mà DN thực hiện là gì, đem lại các giá trị và lợi ích gì cụ thể cho xã hội, môi trường, và cộng đồng. Các giá trị đó có đo lường được hoặc hình dung được cụ thể không. Nếu như trước đây bộ tiêu chí đánh giá chỉ xem xét liệu DN có thực hiện báo cáo trách nhiệm môi trường và xã hội hay không thì lần đánh giá này chất lượng nội dung về các hoạt động sẽ được soi xét kỹ hơn. Tương ứng là các thông tin về chính sách với các bên hữu quan như chính sách đối với nhân viên (chính sách đào tạo, an toàn sức khỏe, khen thưởng phúc lợi..), chính sách với nhà cung ứng, nhà phân phối, với khách hàng có chi tiết và thể hiện được các hoạt động thực thi cụ thể các mục tiêu phát triển bền vững hay không.

Thông tin sở hữu của của cổ đông nội bộ không chỉ cung cấp thông tin sở hữu trực tiếp, mà DN cần cung cấp thông tin của các đối tượng sở hữu gián tiếp thông qua các cổ đông nội bộ này. Tương tự là thông tin sở hữu của cổ đông lớn, ngoài tỉ lệ sở hữu trực tiếp, công ty cần công bố thông tin của các cổ đông sở hữu gián tiếp thông qua các cổ đông lớn này. Đây là các thách thức trong công bố thông tin hiện nay đối với DN, tuy nhiên sẽ được nhấn mạnh trong lần đánh giá tới đây.

Về vai trò của HĐQT, HĐQT cần đầu tư các nội dung báo cáo trong Báo cáo quản trị công ty và Báo cáo thường niên, đặc biệt về các công việc đã thực hiện trong năm liên quan đến trách nhiệm và vai trò của mình trong hoạch định, giám sát thực thi chiến lược, vai trò trong việc thiết lập hệ thống quản trị phòng ngừa và ứng phó với rủi ro, vai trò đối với hệ thống báo cáo tài chính kế toán, vai trò trong việc đảm bảo tuân thủ pháp luật, minh bạch và công bố thông tin của doanh nghiệp. Các nội dung này cần chi tiết, cho thấy HĐQT không chỉ đảm bảo các chính sách quy trình được thiết lập mà còn đảm bảo đặt ra các chốt kiểm soát, giám sát việc thực thi các chính sách và quy trình đó như thế nào.

Một trong các khía cạnh mà HĐQT có thể hành động là xây dựng Bộ qui tắc ứng xử đạo đức trong đó yêu cầu toàn bộ lãnh đạo và nhân viên công ty phải tuân thủ, nếu không tuân thủ cũng nêu rõ các chế tài sẽ áp dụng cho các hành vi vi phạm bộ qui tắc ứng xử này.

Ngoài ra để có thể tăng cường giám sát, HĐQT cũng cần ban hành Chính sách báo cáo sai phạm, trong đó qui định rõ qui trình tiếp nhận, xử lý sai phạm, đảm bảo giữ kín danh tính của người báo cáo sai phạm, cũng như cam kết sẽ bảo vệ quyền lợi của người báo cáo sai phạm để tránh bị trù dập hoặc bị trả thù.

Cơ cấu và thành phần của HĐQT là một trong những khía cạnh sẽ được chú trọng đánh giá, đặc biệt là về các yêu cầu đa dạng (tuổi, giới tính, kinh nghiệm, chuyên môn, kiến thức lĩnh vực ngành nghề...). Công tác nhân sự HĐQT là vô cùng quan trọng, do vậy các khuyến cáo về việc phải lập các uỷ ban bổ nhiệm, uỷ ban lương thưởng được đặc biệt chú ý. Thành phần các thành viên các uỷ ban này cần có tính độc lập cao, đặc biệt là các vị trí chủ tịch các uỷ ban.

Trong các mô hình quản trị tiến bộ, việc có được uỷ ban kiểm toán trong HĐQT là một trong các thông lệ tốt mà bộ tiêu chí cũng chú trọng nhấn mạnh. Tính độc lập của các thành viên uỷ ban kiểm toán, hoặc Ban kiểm soát của DN cũng được chú trọng soi xét kỹ và đưa vào như một tiêu chí đánh giá nhấn mạnh.

Về cấu trúc HĐQT, ngoài việc xem xét đánh giá các uỷ ban thuộc HĐQT, bộ tiêu chí cũng có điểm mới là đánh giá việc cải thiện công tác kiểm toán nội bộ của DN. Có được bộ phận kiểm toán nội bộ là một thông lệ tốt mà DN thực hiện.

Vai trò của người phụ trách quản trị công ty, với các chức danh như thư ký công ty, hoặc thư ký hội đồng quản trị là rất quan trọng đối với hiệu quả công tác lãnh đạo của HĐQT. Trong năm 2020, bộ tiêu chí nhấn mạnh hơn về việc nâng cao năng lực người phụ trách QTCT, cụ thể là tình hình tham dự các khoá tập huấn về nội dung liên quan đến luật pháp, kế toán hoặc các nội dung bổ ích cho việc thực hành tốt vai trò, trách nhiệm của người phụ trách QTCT.

Các lĩnh vực cộng điểm mới trong bộ tiêu chí bao gồm (1) công bố tài liệu tiếng Anh, (2) cơ chế cho phép nhóm cổ đông nhỏ đôn phiếu với tỉ lệ thấp có thể đề cử thành viên HĐQT, (3) cam kết tuân thủ bộ qui tắc QTCT của DN. Đây là các lĩnh vực mới, thể hiện cam kết cao trong thực thi QTCT tốt mà DN cần chú ý đáp ứng.